

Slovní přízvuk

a) hlavní slovní přízvuk:

Čeština má slovní **přízvuk stálý**. Stojí vždy na první slabice slova *'kopec*. Při spojení jednoslabičné původní předložky s následujícím slovem se přesouvá na předložku *'pro tebe*. Pouze v odůvodněných případech se přízvuk může přesunout ze slabičné předložky na první slabiku následujícího slova, např. *Stál na 'nejebezpečnějším místě* (slovo za předložkou je příliš dlouhé), *Jak se mohla zamilovat do 'takového člověka* (chceme zdůraznit jádro věty).

Některá slova, obvykle jednoslabičná, jsou nepřízvučná. Označují se jako příklonky a předklonky.

Příklonky stojí ve větě za přízvučným slovem a tvoří s ním jeden rytmický celek, např. krátké tvary zájmen – *se, si, mi, ti, ho, mu* atd., částice *-li*, tvary pomocného slovesa *být* – *jsem, jsi, je* atd.: *'Přines mi to*.

Předklonky jsou nepřízvučná slova, která stojí před přízvučným slovem po pauze, např. některé spojky, částice, příslovce: *Tak 'pojedeme*.

b) vedlejší slovní přízvuk:

Vedle hlavního slovního přízvuku se v delších slovech objevuje přízvuk vedlejší. Je však málo výrazný a často ho sluchem ani nepostřehneme. O něco nápadnější bývá ve složených slovech na 1. slabice druhé části složeniny: *'černobíle, 'několikanásobná*.

cvičení

1 a) Označte hlavní slovní přízvuk ve spojeních:

nepoznaný, potkávat se, ve tři, do stanu, četla jsem, dal mi to, před vchodem, požádal-li, světlo, tmavočervený

b) Která slova jsou nepřízvučná? Jedná se o příklonky či předklonky?